

EMYSTER

Recuperació de l'hàbitat d'amfibis i tortuga d'estany al Baix Ter

© ICC (Institut Cartogràfic de Catalunya)

COMPRA DE TERRENYS EN EL LIFE

pàgina 2

EL PLA DE GESTIÓ DELS AIGUAMOLLS DEL BAIX TER

pàgina 3

JORNADES DE CLOENDA DEL PROJECTE LIFE

pàgina 4 i 5

NOU ITINERARI

pàgina 6

EDITORIAL

Aquest mes de desembre de 2008 ha acabat el projecte Life EmysTer. Iniciat l'any 2005, l'objectiu del projecte ha estat la restauració dels aiguamolls d'aigua dolça, temporanis i permanents, del Baix Ter i la recuperació de les poblacions d'amfibis i de tortuga d'estany que els colonitzen. Gran part de les actuacions realitzades s'han fet sobre terrenys de propietat privada, gràcies a acords de custòdia amb els propietaris. En total i durant vuit anys, s'han cedit, 33.25ha de terrenys privats a l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, 2.77ha a l'Ajuntament de Pals i 17ha a l'Associació Nereo que s'encarrega de la custòdia d'uns espais de la Gola de Ter. A banda, l'Ajuntament de Torroella de Montgrí ha adquirit 3.6ha a l'entorn de Ter Vell.

Als voltants de la llacuna de Ter Vell s'han recuperat part de les closes i prats inundables, que alberguen una flora de molt interès, afavorint la creació d'un règim hídric d'inundació temporània, ade-

quat per a la colonització per part de les diferents espècies d'amfibis presents a la zona. També s'ha pretès facilitar la laminació d'aigua en aquests terrenys durant les avingudes. A la zona de Mas Pinell s'han creat noves llacunes on s'ha reintroduït una trentena d'exemplars de tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), que semblen força ben adaptades a les característiques de l'ambient. Tot això acompanyat amb tasques de millora de la vegetació, d'adequació dels accessos, de la redacció d'un pla de gestió i de la difusió de les accions realitzades així com dels valors dels espais naturals restaurats.

A la zona de les Basses d'en Coll els resultats han estat menys reeixits donat els objectius prèviament marcats d'adquirir o obtenir la custòdia dels terrenys adjacents a la llacuna. La finalitat d'aquesta adquisició era generar una llacuna que actués com a aiguamoll de coixí entre la mateixa llacuna i els arrossars de l'entorn. Al final, però, no ha estat possible

un acord amb els propietaris.

A banda dels ajuntaments implicats, institucions diverses, empreses públiques i privades, són moltes les persones que hi ha participat activament: càrrecs electes, tècnics municipals, investigadors en les tasques de seguiment, responsables del manteniment de les actuacions realitzades i de la difusió del projecte i persones que, simplement, han contribuït amb els seus coneixements, la seva opinió o les seves crítiques. A tots ells el nostre agraïment.

Aquest, però, no és més que el primer pas en la conservació dels aiguamolls del Baix Ter que cal continuar i reforçar. Esperem que el futur parc natural garanteixi la correcta gestió d'aquests espais, la conservació dels seus valors naturals i paisatgístics i la preservació del correcte funcionament ecològic dels seus ecosistemes.

Xavier Quintana

Director projecte Life EmysTer

COMPRA DE TERRENYS I EXTRACCIÓ DE RUNES AL TER VELL

Durant el mes de desembre s'ha enllestit l'acord per a la compra d'uns terrenys al municipi de Torroella de Montgrí al costat de Ter Vell. Els terrenys es troben entre el Ter Vell i la depuradora vella de l'Estartit i havien patit diversos episodis d'abocaments de runes.

En aquesta zona s'han comprat finalment més de 3 hectàrees de terrenys privats, lindants a uns terrenys públics en els quals s'ha re-

alitzat l'última actuació del projecte Life. L'actuació realitzada ha estat una extracció de les acumulacions de runes produïdes a l'entorn del camí que circula per la finca, baixant la cota del terreny i generant uns espais potencialment inundables en moments de pluja. De fet l'espai són antigues closes cobertes de runes i que amb aquesta actuació recuperaran la seva funció ecològica a l'entorn del Ter

Vell actuant de zones de laminació d'aigua en cas d'avingudes, afavorint la reproducció d'amfibis en els bassals i la recuperació de la vegetació de l'espai.

Finalment els terrenys previstos de compra als arrossars de Pals s'han descartat per la manca d'acord amb la propietat per poder adquirir els terrenys i la impossibilitat de poder executar accions previstes en el programa Life EmysTer.

< Estat en que es trobava l'entorn del Ter Vell amb diversos abocaments de runes

> Vista actual de l'entorn del Ter Vell després de les accions de neteja i adequació del terreny

EL PLA DE GESTIÓ DELS AIGUAMOLLS DEL BAIX TER

El Pla de Gestió ha estat presentat als dos ajuntaments per a la seva aprovació en aquest últim tram del projecte. Aquest pla ha de garantir la continuïtat dels projectes iniciats en el projecte Life un cop aquest hagi finalitzat, i fer de document de gestió per al període de transició fins a assolir una

gestió plena del territori per part de l'òrgan gestor del Parc Natural del Montgrí-Medes-Baix Ter.

El Pla preveu unes partides pressupostàries per al manteniment de la vegetació dels espais gestionats per l'administració, especialment Torroella de Montgrí, i un pla de desenvolupament d'ac-

tuacions per als propers anys. Algunes d'aquestes actuacions previstes en el pla ja s'han executat o estan en procés de finalització. El document ha estat aprovat oficialment per Junta de Govern Local de l'Ajuntament de Torroella el 10 de desembre 2008.

RESULTATS DEL SEGUIMENT I MONITORATGE DE LES TORTUGUES D'ESTANY AL BAIX TER

Durant el projecte Life s'han desenvolupat diverses actuacions per a valorar l'estat de les poblacions de tortugues d'estany, censos, captures d'exòtiques, radioseguiment, etc.

Pel que fa a la captura de les espècies exòtiques, s'han capturat un total de 57 exemplars de tortuga d'orelles vermelles o de Florida, de les dues subespècies, *Trachemys scripta scripta* i *T. s. elegans*. El 60% de les captures es van realitzar amb unes trames d'insolació col·locades al Ter Vell, tot i que també se'n van capturar amb nanses amb esquer, amb salabre o de forma manual.

Pel que fa als censos es van comptabilitzar les tortugues vistes en diverses zones humides del Baix Ter, i es van observar un màxim de 28 exemplars vistos al Ter Vell la primavera del 2008, 29 exemplars en la mateixa època a la bassa de l'Ànser i 30 observades al pont del Ter a Torroella de Montgrí l'estiu de 2008. Totes elles eren tortugues d'orelles vermelles.

Finalment cal esmentar els bons resultats del radioseguiment de les tortugues d'estany. Dels 32 exemplars alliberats només s'han detectat 3 individus morts, i de la resta la majoria s'han mogut a l'entorn d'una distància de 250 metres al voltant de les llacunes de Mas Pinell. L'hàbitat més utilitzat per aquestes tortugues han estat les llacunes i els recs ben

vegetats de l'entorn i amb aigua abundant. Només algun exemplar aïllat ha fet moviments més grans direcció al rec del Molí, fins als arrossars de Pals. Està clar que el manteniment d'aquests recs, d'una bona qualitat de l'aigua i de la tranquil·litat de l'espai són factors molt a favor per a la futura recuperació definitiva de l'espècie. Durant el projecte no s'ha detectat la reproducció de les tortugues, doncs són encara massa joves d'edat i fins d'aquí a uns anys no es podrà confirmar amb seguretat la bona marxa del projecte i la viabilitat de la pobla-

ció reintroduïda. S'espera continuar amb els repoblaments de l'espècie malgrat la finalització oficial del projecte, doncs el Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera (CRT) segueix amb el projecte de cria en captivitat de l'espècie i hi ha un estoc d'individus important a la bassa de cria de la Depuradora de Torroella.

Exemplars de tortuga d'estany que es van poder observar en el transcurs de les tasques de seguiment i monitoratge de les tortugues.

CELEBRADA AL MUSEU DE LA MEDITERRÀNIA LA JORNADA DE CLOENDA DEL PROJECTE LIFE EMYSTER

El passat 14 de novembre de 2008 es va celebrar, al Museu de la Mediterrània - Can Quintana, la Jornada de cloenda del projecte Life EmysTer.

La jornada, sobre "Conservació i gestió del territori als aiguamolls del Baix Ter", va estar organitzada des de projecte Life EmysTer amb l'objectiu principal de donar a conèixer al públic la feina feta durant els 4 anys de projecte, però també per parlar de la situació del Baix Ter i de la seva futura gestió.

L'acte va estar inaugurat per l'alcalde de Torroella de Montgrí, l'Il·lm. Sr. Joan Margall, i el Director del Museu de la Mediterrània, el Sr. Toni Roviras.

Posteriorment es van realitzar un conjunt de ponències les quals estaven estructurades en dos blocs. El primer d'ells destinat a exposar cadascuna de les actuacions dutes a terme per complir amb l'objectiu principal del projecte, el de recuperar l'hàbitat d'amfibis i de la tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), des del plantejament inicial de cadascuna d'elles, al com s'han elaborat fins a la seva execució, plantejant les dificultats que han anat sorgint.

Els científics i tècnics que han estat treballant durant els 4 anys en el projecte van ser els responsables d'explicar totes les accions.

Les ponències que es varen realitzar van ser:

- * La reintroducció de la tortuga d'estany. Sr. Joan Budó, del Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera.

- * Seguiment i control de l'estat de les poblacions de tortugues al Baix Ter. Sr. Carles Feo, de la Fundació Emys.

- * Estudis de seguiment de les poblacions d'amfibis. Dr. Dani Boix, de la Universitat de Girona (UdG).

- * Monitoratge de l'avifauna. Sr. Josep Rost, de la UdG.

fotografies: ATC-STG, SL

Taula de cloenda de les jornades del projecte Life.

- * La fauna d'aigua dolça que colonitza les llacunes de nova creació: comparativa del Baix Ter, el Pla de l'Estany i la Plana de la Selva. Sr. Albert Ruhí, UdG.

- * Inventari i seguiment de la flora i la vegetació. Dr. Josep Gestí, UdG.

- * Balanç hídric i de nutrients i avaluació i seguiment de l'aigua de la llacuna de les Basses d'en Coll. Dr. Carles Barriocanal, UdG i Basses d'en Coll.

- * Avaluació del projecte Life i la millora del medi. Dr. Xavier Quintana, UdG i director tècnic del projecte.

El segon dels blocs en què estava organitzada la jornada es va centrar en parlar del territori del Baix Ter: de quina era la situació actual, quina la seva gestió futura, tenint en compte el projecte de Parc Natural presentat a la zona, el paper que hi juguen també les fundacions en la conservació del medi, entre d'altres.

Per tractar tots aquests temes van participar a la jornada un elevat nombre de tècnics, científics, etc. d'arreu de Catalunya, amb gran experiència en la gestió del territori i grans coneixedors del Baix Ter:

- * Sr. Salvador Grau, Cap del Servei de Planificació i Gestió de l'Entorn Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) de la Generalitat de Catalunya. Va realitzar una ponència amb el títol "Una planificació sostenible del territori" el qual va exposar els motius del perquè d'un Parc Natural en la zona i dels seus avantatges i objectius.

- * Il·lm. Sr. Francesc Camps, alcalde de Celrà i president del Consorci Alba-Ter. Va fer una exposició sobre el "Balanç hídric, la nova cultura de l'aigua i inundabilitat".

- * Sr. Jordi Montaner, de l'empresa Geoservei, projectes i ges-

tió ambiental, S.L. que va presentar un estudi exhaustiu i complert sobre "El funcionament hidrogeològic de la conca del Baix Ter".

* Sr. Francesc Córdoba, de l'empresa Fractàlia, consultoria i estudis ambientals, S.L. va presentar "L'estudi de connectivitat".

* Sr. Jordi Sargatal, Director de Territori i Paisatge de l'Obra Social de Caixa Catalunya. Va explicar la tasca fonamental de la Fundació Territori i Paisatge en el marc d'una ponència titulada "El paper de les fundacions en la conservació del territori".

La jornada va clausurar-se amb una taula presidencial formada per la Sra. Maria Núria Buenaventura, Directora General del Medi

Natural (DMAH), qui va reconèixer l'èxit del projecte i va felicitar als actors per la feina feta; el Diputat de Medi Ambient de la Diputació de Girona, el Sr. Josep Mª Rufí, qui va remarcar l'esforç de consens entre els dos ajuntaments; els alcaldes d'ambdues poblacions vinculades al projecte, l'Il·lm Joan Margall, alcalde de Torroella de Montgrí, qui reconeixia que el projecte Life havia donat a conèixer el territori, i l'Il·lm Sr. Joan Silvestre, alcalde de Pals, qui va valorar molt positivament el treball fet; i finalment el Director del projecte Life, el Dr. Xavier Quintana.

Tot plegat va succeir-se davant una setentena d'assistents, provinents d'àmbits molt hetero-

genis, des de tècnics, població local, pagesos, científics, universitaris, entre d'altres.

Posteriorment, a la clausura de la jornada, es va presentar la Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis amb la lliçó inaugural sobre "La importància de la recerca per a la conservació dels ecosistemes litorals" a càrrec del Dr. Ramon Moreno, Catèdric d'Ecologia de la Universitat de Girona i Director General de Recerca del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya.

L'endemà de la jornada es va realitzar una bicicletada pels espais on s'han dut a terme les actuacions del projecte.

Mostra de les diferents intervencions que van tenir lloc a la jornada de cloenda del projecte Life

fotografies: ATC-SIG, SL

CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ PER A TOTS ELS PÚBLICS

Des que es va donar el tret de sortida a la campanya de sensibilització sobre la problemàtica de les tortugues exòtiques (el juny del 2008), l'exposició elaborada per aquesta funció ha visitat diversos centres docents i lúdics.

L'exposició formada per dos plafons de grans dimensions en els quals s'hi defineixen les característiques d'ambdues tortugues, per tal de diferenciar-les, i el comportament a seguir respecte al medi i a les tortugues, va estar situada, durant els mesos d'estiu, als càmpings dels municipis de Pals i Torroella de Montgrí-l'Estartit. Un total de 8 càmpings es van afegir en aquesta iniciativa d'exposar, de cares als visitants, l'exposició elaborada per tal de sensibi-

litzar-los de l'alt valor del territori i de la problemàtica existent amb les espècies exòtiques, a més de donar a conèixer l'existència d'un projecte Life en el territori.

A l'inici del curs escolar, aquesta exposició va anar rodant per les escoles i instituts dels dos municipis vinculats al projecte, en períodes de 15 dies en cadascun d'ells.

Posteriorment, i per finalitzar la campanya, es va exposar a la Fira de Sant Andreu de Torroella de Montgrí i a les biblioteques públiques del municipi.

A tota aquesta campanya també si han sumat les botigues d'animals, les quals han repartit entre els seus clients uns díptics i enganxines informant de la problemàtica de les tortugues exòtiques.

Material de la campanya

fotografies: ATC-SIG, SL

NOU ITINERARI PEL BAIX TER

En el marc del projecte Life, i al llarg del 2008, s'ha treballat per a la construcció d'un itinerari amb els objectius d'enllaçar diferents senders existents i oferir una ruta més pel territori que ha de permetre visitar, i alhora donar a conèixer, els espais amb actuacions dutes a terme dins del projecte.

La construcció d'aquest itinerari ha requerit d'un seguit d'actuacions:

- * Moviments de terra, compactació i neteja.

- * Construcció d'un nou pont sobre el rec del Molí.

- * Instal·lació de tanques de protecció reforçades per limitar el pas de vehicles motoritzats.

- * Instal·lació de tanques per protegir la vegetació dels sistemes dunars i canalitzar els accessos peatonals a la platja.

- * Instal·lació de panells informatius i documentació gràfica per a una millor guia de les visites.

fotografia: Xavier Quintana

- * Instal·lació de senyalitzacions direccionals als itineraris seguint el Manual tècnic de senyalització en Espais Naturals Protegits del DMAH.

- * Habilitació de miradors, protegits amb pantalles per no desbarbar ni foragitar els animals, en els punts de major interès (Basses d'en Coll i noves llacunes de Mas Pinell).

El projecte Life ha estat també l'encarregat de dur a terme la senyalització i difusió del nou itinerari.

Arreu del territori, doncs, es poden trobar un seguit de cartells direccionals, d'altres d'informació

sobre els itineraris (quilometratge, inici, fi, etc.) i d'altres que informen de les actuacions que s'hi han dut a terme.

Alhora s'han editat uns fulletons amb aquesta mateixa informació per tal de que els visitants, població local i tot aquell que vulgui visitar la zona, puguin realitzar, o bé a peu o bé amb bicicleta, l'itinerari construït i conèixer els diferents ambients que travessen i les diferents actuacions de restauració executades.

Aquest material es pot aconseguir a les oficines de turisme de Torroella de Montgrí, l'Estartit i Pals, i també a la web del projecte.

fotografia: Xavier Quintana

fotografia: Departament de Medi Ambient i Habitatge

fotografia: ATC-SIG, SL

fotografia: ATC-SIG, SL

Mostra del cartellatge, observatoris i altres actuacions dutes a terme a l'entorn del nou itinerari

ELABORACIÓ DEL LLIBRE DE TANCAMENT DEL PROJECTE LIFE EMYSTER

La cloenda del projecte Life EmysTer ha comportat la publicació d'un llibre, editat dins la col·lecció de "Papers del Montgrí".

En ell s'hi tracten tots aquells aspectes relacionats amb l'àmbit de treball del projecte: els aiguamolls del litoral del Baix Ter. Els ambients, la fauna, la flora, la restauració que s'ha dut a terme des dels projectes Life en aquests àmbits, els assentament humans,

la influència del turisme en la protecció de la natura i la futura gestió d'aquests espais són, entre d'altres, els principals temes que s'hi tracten.

El llibre inclou textos de diverses temàtiques elaborats per un elevat nombre de col·laboradors especialistes en els diversos àmbits relacionats amb els objectius del Life i del territori del Baix Ter.

Actuacions i reptes en la conservació dels aiguamolls del Baix Ter

GRIPAU O GALÀPET D'ESPERONS

Gènere: *Pelobates* Espècie: *cultripes*

Aquest gripau es caracteritza per la presència d'uns esperons cornis negres a les plantes dels peus que utilitza per excavar les galeries on viu. Els ulls són molt grans, amb la pupil·la vertical, i el timpà no és visible. Normalment ocupa ambients de la plana de substrat poc compactat. Es reproduïx tant en ambients naturals (p.e. aiguamolls litorals, basses) com en ambients artificials (p.e. les làmines d'aigua que es formen en les pedreres abandonades, abeuradors de bestiar). També es reproduïx en ambients temporanis, però el seu desenvolupament larvari, més lent que el dels capgrossos de les altres espècies d'anurs que habiten aquests ambients, fa que les poblacions pateixin mortalitats importants de larves en períodes d'inundació curts o en assecatges sobtats. Al Baix Ter es tractava d'una espècie abundant a Mas Pinell. Actualment s'han localitzat pocs individus aïllats en arrossars i a la plana agrícola, però el seu nucli principal de reproducció és un sorral inundat "El Joncar" amb jonc boval i canyís entre la Gola del Ter i Mas Pinell, prop la platja, que manté un nivell d'aigua bastant estable al llarg de l'any. De les espècies d'amfibis del Baix Ter és la que presenta una situació més escassa i una distribució més reduïda.

> Exemplar d'un gripau d'esperons

Les larves, o sigui capgrossos, són les més grans dels anurs ibèrics i, si bé normalment assoleixen mides de 100 mm, es coneixen larves de 150 mm. Són de color gris, amb l'espíacle lateral, al costat esquerre, i amb els denticles del llavi inferior situats en més de quatre fileres.

Com la resta d'amfibis pateix una situació greu de conservació, doncs les larves sovint són depredades per espècies exòtiques, com el cranc de riu americà, i altres vegades el seu hàbitat ha estat alterat de forma irreversible. La conservació dels pocs nuclis reproductors de la plana hauria de ser una de les prioritats en la gestió de la fauna del Baix Ter.

fotografia: Miguel Angel Fuentes Rosúa

JORNADES SOBRE CONSERVACIÓ DEL PAISATGE I ELS HÀBITATS EN EXPLOTACIONS I FINQUES AGRÀRIES

El passat 24 de novembre es va dur a terme una jornada tècnica agrària dedicada a la conservació i custòdia del paisatge, adreçada al món agrari. Organitzada pel Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, dins el marc del Pla Anual de Transferència Tecnològica, i amb el recolzament de la Xarxa de Custòdia del Territori, al llarg del matí es van poder sentir tot un seguit de ponències dedicades a la vinculació entre món agrari i conservació. Entre d'altres, van haver-hi algunes ponències de-

dicades a l'arròs ecològic, a la custòdia agrària en finques privades i es van presentar els projectes de la Xarxa de Custòdia del Territori. Els tècnics, el Dr. Carles Barriocanal i el Dr. Xavier Quintana, van fer una presentació dels resultats de restauració ambiental que s'han dut a terme als dos projectes Life de la zona del Baix Ter.

Quinze persones varen seguir les ponències i aniran implantant els seus continguts dins dels seus àmbits de gestió.

Conservació i custòdia
del paisatge i els
hàbitats en
explotacions i finques
agràries

2008

Jornada tècnica

TORROELLA DE MONTGRÍ
24 de novembre de 2008

es

El pasado mes de diciembre de 2008 concluyó el proyecto Life EmysTer. Iniciado en el año 2005, el objetivo del proyecto ha sido la restauración de los humedales de agua dulce, temporales y permanentes, del Baix Ter y la recuperación de las poblaciones de anfibios y de galápago europeo que los colonizan. Gran parte de las actuaciones realizadas se han llevado a cabo sobre terrenos de propiedad privada, gracias a acuerdos de custodia con los propietarios. En total y durante ocho años, se han cedido 33.25 ha de terrenos privados al Ajuntament de Torroella de Montgrí, 2.77ha al Ajuntament de Pals y 17ha a la Associació Nereo, entidad encargada de la custodia de varios sectores en la desembocadura del río Ter. Aparte, el Ajuntament de Torroella de Montgrí ha adquirido 3.6ha entorno al Ter Vell.

En los alrededores de la laguna del Ter Vell se han recuperado parte de las "closas" (prados delimitados por canales con árboles de ribera) y prados inundables, que albergan una flora de mucho interés, favoreciendo la creación de un régimen hídrico de inundación temporal, adecuado para la colonización por parte de las diferentes especies de anfibios presentes en la zona. También se ha pretendido facilitar la laminación de agua en estos terrenos durante las avenidas. En la zona de Mas Pinell se han creado nuevas lagunas y reintroducido una treintena de ejemplares de galápago europeo (*Emys orbicularis*), donde parecen haberse adaptado bastante bien a las características del entorno.

Todo ello se ha acompañado de tareas de mejora de la vegetación, de adecuación de los accesos, de la redacción de un plan de gestión y de la difusión de las acciones realizadas y de los valores de los espacios naturales restaurados.

En la zona de las Basses d'en Coll los resultados, respecto a la adquisición y obtención de la custodia de los terrenos adyacentes a la laguna, han sido menos satisfactorios de lo esperado. La finalidad de esta adquisición era generar una laguna que actuara como zona húmeda entre la misma laguna y los arrozales del entorno. Al final, sin embargo, no ha sido posible un acuerdo con los propietarios.

A demás de los ayuntamientos implicados, instituciones varias, empresas públicas y privadas, son muchas las personas que han participado activamente: cargos electos, técnicos municipales, investigadores en las tareas de seguimiento, responsables del mantenimiento de las actuaciones realizadas y de la difusión del proyecto y personas que, simplemente, han contribuido con sus conocimientos, su opinión o sus críticas. A todos ellos nuestro agradecimiento.

Este, sin embargo, no es más que un primer paso para la conservación de los humedales del Baix Ter. Hace falta continuar y reforzar éstas actuaciones. Esperamos que el futuro parque natural garantice la correcta gestión de estos espacios, la conservación de sus valores naturales y paisajísticos y la preservación del correcto funcionamiento ecológico de sus ecosistemas.

en

The last month of december of 2008 the project Life EmysTer has been finished. Started in 2005, the goal of the project has been the restoration of the marshes of fresh water, temporary and permanent, of the Baix Ter, and the recovery of the populations of amphibians and European Pond Turtle that colonize them. A great part of the actions carried out have been made on private properties, thanks to agreements of guards with the owners. In total and during eight years, 33.25 hectares of private lands have been yielded to the town council of Torroella, 2.77 hectares to the town council of Pals and 17 to the entity Nereo, who is in charge of guards of some land in the Gola del Ter. Aside, the town council of Torroella has acquired 3.6 hectares around Ter Vell.

Around the lagoon of the Ter Vell, part of the folds and floodable meadows have been retrieved. These meadows keep a very interesting flora, which favours the creation of a hydrologic regime of temporaries flood, suitable for the colonization of different species of amphibians present to the zone. It has also been intended to facilitate the lamination of water in these terrains during the floods. In the zone of Mas Pinell new lagoons have been created, where about thirty specimens of European Pond Turtle (*Emys orbicularis*) have been re-introduced, which seem quite well adapted to the characteristics of the environment. All this together with tasks of improvement of the vegetation, adequacy of the accesses, writing a management plan and the diffusion of the actions carried out as well as the values of the restored natural places.

In the zone of Basses d'en Coll, regarding the previous aims of acquiring or obtaining the custody of the lands adjacent to the lagoon, the results have been less successful than expected. The purpose of the acquisition was to generate a lagoon that acted as a humid zone, as a pillow between the lagoon and the paddies of the environment. Finally, however, an agreement with the owners has not been possible.

Apart from the involved town councils, diverse institutions, public and private companies, there are many people that have also participated actively, such as post elect, municipal technicians, technicians in follow-up tasks, people responsible for the maintenance of the performances carried out and of the diffusion of the project, and people who, simply, have contributed with their knowledge, opinion or criticisms. To all of them, we wish to express our gratitude.

This, however, is only the first step into the conservation of the marshes of the Baix Ter, which needs to be continued and reinforced. We expect that the future nature reserve guarantees the correct management of these spaces, as well as the conservation of their natural and landscape values and the preservation of the correct ecological operation of their ecosystems.

fr

Le moi de décembre 2008 vit conclure le projet Life EmysTer. L'an 2005 ce projet commençait avec pour objectif principal la restauration des marais d'eau douce, temporaires et permanents du Baix Ter, ainsi que la récupération des populations d'amphibiens et de Cistudes d'Europe qui les habitent. La plus part des actions réalisées se sont déroulées sur des terrains privés, grâce aux accords avec les propriétaires. En tout et pendant huit ans, 33,25 hectares ont été cédées à la commune de Torroella, 2,77ha à la commune de Pals et 17ha à Nereo, organisation chargée de la garde de différents secteurs au Baix Ter. D'autre part, la commune de Torroella a acquis 3,6ha dans les environs du Ter Vell.

Aux alentours de la lagune du Ter Vell, une partie des « closos » et des prés inondables, hébergeant une flore très intéressante, ont été récupérés, permettant ainsi la création d'un régime hydrique d'inondation temporaire, qui bénéficie la colonisation de ces espaces de la part de différentes espèces d'amphibiens présentes dans ce secteur. De plus, le laminage des crues prétend avoir été amélioré sur ces terrains. Dans le secteur de Mas Pinell se sont créées de nouvelles lagunes où une trentaine d'individus de Cistude d'Europe (*Emys orbicularis*) ont été relâchés, s'adaptant apparemment bien aux conditions de l'environnement. Tout ceci a été accompagné d'amélioration de la végétation, aménagement des accès, de la rédaction d'un plan de gestion et de la diffusion des actions entreprises et des valeurs des secteurs aménagés.

Dans le secteur des "Basses d'en Coll", les résultats ont été moins satisfaisants vis les objectifs du départ qui prétendaient acquérir ou obtenir la garde des terrains environnants la lagune. Le but était de créer une lagune secondaire qui aurait agit comme un filtre entre les rizières et la lagune principale. Cependant, un accord avec les propriétaires n'a pas été possible.

En plus des communes impliquées, d'institutions diverses, des entreprises publiques et privées, beaucoup de personnes ont participé activement au projet : postes élus, travailleurs de la mairie, chercheurs aux tâches de suivie, responsables de conservation des actions réalisées et de la diffusion du projet, mais aussi tous ceux qui ont contribué avec leur savoir, leurs opinions ou leurs critiques. A tous, nous vous en remercions.

Tout ceci n'est cependant qu'un premier pas pour la conservation des marais du Baix Ter. Il faut continuer et renforcer. Espérons que le futur parc naturel soit la garantie d'une gestion correcte de ce milieu, la conservation de ces valeurs naturelles et paysagères et la préservation du bon fonctionnement écologique de ses écosystèmes.

Realització: ATC-SIG, S.L.

Promouen:

AJUNTAMENT DE TORROELLA DE MONTGRÍ
L'ESTARTIT
Àrea de Medi Ambient
Àrea de Turisme

Ajuntament de Pals

Universitat de Girona
Institut d'Ecologia
Aqütica

Col·laboren:

Museu de la Mediterrània

Patrocinen:

Diputació de Girona

JOCS

Les Gavarres